

פשרות מבעד לדלתיים הסגורות

בלוג

כל ילד מכיר את מילותיה של נעמי שמר "מהי ד' - זוהי דלת שפותחת את הכל". דלתות פתוחות נתפסות כעניין חיובי: הזדמנות חדשה היא "דלת שנפתחה"; ומכרים משותפים "יפתחו בפנינו את הדלת". אלא ש... נישום המגיע לבית-משפט מעדיף דווקא דלת סגורה. בעצם שתיים - דלתיים. "דלתיים סגורות". נסביר:

עקרון פומביות הדין הוא עקרון בסיסי שלפיו, במשטר דמוקרטי בית-המשפט מנהל את דיוניו בדלתות פתוחות, וכל המעוניין בכך יכול לצפות בהליך המשפטי. אלא שבערעורי מס נסוג עקרון הפומביות מפי זכותו של הנישום לפרטיות. **בפקודת מס הכנסה קבע המחוקק שזכות הנישום שלא לחשוף בפומבי את המידע על עסקיו, גוברת על זכות הציבור לדעת; ורשאי הנישום ששומתו תתברר ב"דלתיים סגורות".** עיניים "זרות" לא יקראו את כתבי הטענות, צופים מן הצד לא ישבו באולם כשיעלו העדים על הדוכן, ולא יפורסמו ברבים סיכומי הטענות. יחד עד זאת, כבר לפני עשרות שנים (ובמשפטית מדוברת - מקדמת דנא) **בית-המשפט העליון הורה שפסקי הדין החותמים את הליך ערעור המס "החסי והנסתר" יפורסמו בפומבי, ממש כמו כל פסק דין המפורסם בסיומו של הליך משפטי "רגיל".**

הנישומה אותה ייצג משרדנו הצליחה לאחר הגשת ערעורה ליישב בפשרה את מחלוקת המס שנתגלעה בינה לבין פקיד השומה. ההסכמות הבשילו להסכם פשרה; ומטעמים השמורים עם הצדדים, ההסכם הוגש לבית המשפט על מנת שיוענק לו תוקף של פסק דין. או אז התעוררה השאלה: אם הסכם שומה שהושג במהלכו של ערעור מס וקיבל תוקף של פסק דין, כמוהו כפסק דין "רגיל" החותם ערעור מס ומפורסם בפומבי - שאז רשאי כל המעוניין בכך לעיין בו. כך סברה נישומה אחרת שביקשה לחשוף את ההסכמות שהושגו.

שלשום (במסגרת רע"א 7574/19) קיבל בית המשפט העליון את עמדתנו, ודחה את בקשת בא כוחה של אותה הנישומה לחשוף בפניו את פרטי ההסכם עם פקיד השומה, אף שלפשרה זו ניתן תוקף של פסק דין. בית המשפט אימץ את טענתנו והדגיש שאף שאינו קובע מסמרות בעניין, **"כאשר בהסכמי פשרה עסקינן, ההיגיון אינו זהה למצבים שבהם מדובר בפסקי דין 'רגילים', שניתנו במסגרת דיון והכרעה במחלוקת שעל הפרק. במצבים מעין אלו - מתן תוקף של פסק דין להסכם פשרה - התכלית שלשמה הדלתיים נסגרו נותרה לכאורה בעינה".**

יהודה עמיחי התלבט פעם: "מה עצוב יותר: דלת בלי מפתח או מפתח בלי דלת". אך בעיניים של נישום שהצליח להשיג פשרה מוצלחת בעיצומו של ערעור מס, דלת סגורה שאינה נפתחת יכולה לעיתים להסב אושר גדול. כלומר שתיים - דלתיים. "דלתיים סגורות".

אין באמור לעיל כדי להחליף ייעוץ משפטי מלא וספציפי.

הדברים האמורים נכונים למועד פרסומם.

אנשי קשר

שלמה אביעד זידר
מגשר, שותף

דניאל פסרמן
ראש תחום מסים